Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 3 marca 2021 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer referencyjny:
2018/0331(COD)

14308/20
ADD 1

CT 122
ENFOPOL 355
COTER 121
JAI 1135
CYBER 285
TELECOM 281
FREMP 149
AUDIO 70
DROIPEN 127
CODEC 1412

PROJEKT UZASADNIENIA RADY

Dotyczy:	Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie przeciwdziałania rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym – Projekt uzasadnienia Rady

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 12 września 2018 r. Komisja przedłożyła Radzie i Parlamentowi Europejskiemu wyżej wymieniony wniosek[1] dotyczący rozporządzenia w sprawie zapobiegania rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym. Podstawą prawną jest art. 114 [zbliżenie przepisów ustawowych] Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; wniosek podlega zwykłej procedurze ustawodawczej.

2. Pismem z dnia 24 października 2018 r. Rada zasięgnęła opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, który przedstawił swoją opinię w sprawie wniosku w dniu 12 grudnia 2018 r.[2] podczas grudniowej sesji plenarnej.

3. W dniu 6 grudnia 2018 r. Rada uzgodniła podejście ogólne [3]w sprawie treści o charakterze terrorystycznym w internecie będące mandatem do negocjacji z Parlamentem Europejskim w ramach zwykłej procedury ustawodawczej.

4. W dniu 12 lutego 2019 r. Europejski Inspektor Ochrony Danych przesłał Parlamentowi Europejskiemu, Komisji i Radzie formalne uwagi do projektu rozporządzenia[4]. Tego samego dnia Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, na wniosek Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lutego 2019 r., wydała opinię w sprawie wniosku[5].

5. W dniu 17 kwietnia 2019 r. Parlament Europejski przyjął stanowisko w pierwszym czytaniu[6] w odniesieniu do wniosku Komisji, wprowadzając do niego 155 poprawek, przy 308 głosach za i 204 przeciw, przy czym 70 posłów wstrzymało się od głosu.

---

1 Dok. 12129/18 + ADD 1–3.
2 Dz.U. L 110 z 22.3.2019, s. 67 (15729/19).
3 Dok. 15336/18.
4 Sygn. 2018-0822 D2545 (WK 9232/2019).
5 Opinia Agencji – 2/2019 (WK 9235/2019).
6 Zob. dok. 8663/19 (nota informacyjna GIP2 (stosunki międzyinstytucjonalne) do Coreperu przedstawiająca wyniki pierwszego czytania w Parlamencie Europejskim); mandat Parlamentu został potwierdzony na posiedzeniu plenarnym w dniach 10–11 października 2019 r.

6. Rada i Parlament Europejski rozpoczęły negocjacje w październiku 2019 r. z myślą o osiągnięciu wczesnego porozumienia w drugim czytaniu. Negocjacje zakończyły się pomyślnie w dniu 10 grudnia 2020 r. – Parlament Europejski i Rada osiągnęły wstępne porozumienie co do tekstu kompromisowego.

7. W dniu 16 grudnia 2020 r. Coreper II przeanalizował i tymczasowo zatwierdził ostateczny tekst kompromisowy z myślą o osiągnięciu porozumieniu z Parlamentem Europejskim[7].

8. W dniu 11 stycznia 2021 r. kompromis ten został zatwierdzony przez Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) Parlamentu Europejskiego. W dniu 13 stycznia przewodniczący komisji LIBE skierował pismo do przewodniczącego Coreperu (część II), informując go, że jeżeli Rada przekaże oficjalnie Parlamentowi Europejskiemu swoje stanowisko w wersji przedstawionej w załączniku do tego pisma, zaleci zgromadzeniu plenarnemu, by przyjęło stanowisko Rady bez zmian – z zastrzeżeniem jego weryfikacji prawno-językowej – w drugim czytaniu w Parlamencie.[8].

[7] Dok. 12906/20.
[8] Dok. 5634/21.

II. CEL

9. W rozporządzeniu przewidziano jasne ramy prawne określające obowiązki państw członkowskich i dostawców usług hostingowych w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu usług hostingowych do rozpowszechniania w internecie treści o charakterze terrorystycznym, gwarantując sprawne funkcjonowanie jednolitego rynku cyfrowego, przy jednoczesnym zapewnieniu zaufania i bezpieczeństwa w środowisku internetowym. W szczególności rozporządzenie ma na celu zapewnienie jasności co do odpowiedzialności dostawców usług hostingowych za zapewnienie bezpieczeństwa świadczonych przez nich usług oraz za szybkie i skuteczne przeciwdziałanie treściom o charakterze terrorystycznym w internecie, ich identyfikację i usuwanie lub uniemożliwianie dostępu do nich. Tworzy ono nowy i skuteczny instrument operacyjny służący usuwaniu treści o charakterze terrorystycznym poprzez umożliwienie wydawania nakazów usunięcia, które mają skutek transgraniczny. Chodzi również o utrzymanie zabezpieczeń zapewniających ochronę praw podstawowych, w tym wolności wypowiedzi i informacji w otwartym i demokratycznym społeczeństwie oraz wolności prowadzenia działalności gospodarczej. Rozporządzenie stanowi, że treści o charakterze terrorystycznym należy usuwać w ciągu maksymalnie jednej godziny od otrzymania nakazu usunięcia, oraz określa obowiązki platform internetowych w zakresie zapewniania usunięcia takich treści. Oprócz możliwości dochodzenia odszkodowania na drodze sądowej gwarantowanych prawem do skutecznego środka odwoławczego, rozporządzenie wprowadza szereg gwarancji i mechanizmów składania skarg.

10. Właściwe organy każdego państwa członkowskiego mogą wydać nakaz usunięcia każdemu dostawcy usług hostingowych oferującemu usługi w UE. Właściwy organ lub właściwe organy w państwie członkowskim, w którym usługodawca ma główną siedzibę, będą miały prawo – a także, na uzasadniony wniosek dostawców usług hostingowych lub dostawców treści, obowiązek – skontrolowania nakazu usunięcia, jeżeli nakaz ten zostanie uznany za poważnie lub wyraźnie naruszający samo rozporządzenie lub naruszający prawa podstawowe zapisane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Państwa członkowskie powinny przyjąć przepisy dotyczące sankcji za naruszenie obowiązków, uwzględniając między innymi ich charakter i wielkość danego przedsiębiorstwa.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

INFORMACJE OGÓLNE

11. Parlament Europejski i Rada przeprowadziły negocjacje w celu zawarcia porozumienia w drugim czytaniu na podstawie stanowiska Rady w pierwszym czytaniu, którego brzmienie Parlament byłby w stanie zatwierdzić. Tekst stanowiska Rady w pierwszym czytaniu dotyczący rozporządzenia w sprawie zapobiegania rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym w pełni odzwierciedla kompromis osiągnięty między dwoma współprawodawcami z pomocą Komisji Europejskiej.

STRESZCZENIE NAJWAŻNIEJSZYCH ZAGADNIEŃ

12. Na wniosek Parlamentu Europejskiego tytuł rozporządzenia zmieniono na „rozporządzenie w sprawie przeciwdziałania [...] rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym".

13. Definicja treści o charakterze terrorystycznym jest spójna z definicjami odnośnych przestępstw określonymi w dyrektywie w sprawie zwalczania terroryzmu[9]. Jeżeli chodzi o zakres zastosowania, stanowisko Rady w pierwszym czytaniu obejmuje materiały rozpowszechniane publicznie, tj. wśród potencjalnie nieograniczonej liczby osób. Materiały rozpowszechniane w celach edukacyjnych, dziennikarskich, artystycznych lub badawczych lub w celu zwiększenia świadomości z myślą o zapobieganiu terroryzmowi lub jego zwalczaniu nie powinny być uznawane za treści o charakterze terrorystycznym. Obejmuje to również treści wyrażające polemiczne lub kontrowersyjne poglądy na drażliwe kwestie polityczne w ramach debaty publicznej. Rzeczywisty cel rozpowszechniania zostanie określony w drodze oceny. Ustalono również, że rozporządzenie nie skutkuje modyfikacją obowiązku poszanowania praw, wolności i zasad, o których mowa w art. 6 TUE, i ma zastosowanie bez uszczerbku dla podstawowych zasad dotyczących wolności wypowiedzi i informacji, w tym wolności i pluralizmu mediów.

---

[9] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępująca decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW oraz zmieniająca decyzję Rady 2005/671/WSiSW (Dz.U. L 88 z 31.3.2017, s. 6).

14. Dostawcy usług hostingowych podejmują odpowiednie, rozsądne i proporcjonalne środki w celu skutecznego przeciwdziałania wykorzystywaniu ich usług do rozpowszechniania w internecie treści o charakterze terrorystycznym. Jeżeli dostawcy usług hostingowych są narażeni na treści o charakterze terrorystycznym, będą musieli podjąć szczególne środki w celu ochrony swoich usług przed ich rozpowszechnianiem. Uzgodniony tekst scala trzy artykuły – art. 3 (Obowiązki w zakresie staranności), art. 6 (Środki proaktywne) i art. 9 (Zabezpieczenia w odniesieniu do środków proaktywnych) – w jeden dotyczący szczególnych środków. Wybór tych środków należy do poszczególnych dostawców usług hostingowych. Ze stanowiska Rady w pierwszym czytaniu jasno wynika, że dostawca usług hostingowych może stosować różne środki w celu rozwiązania problemu rozpowszechniania treści o charakterze terrorystycznym, w tym środki zautomatyzowane, które można dostosować do zdolności dostawcy usług hostingowych i charakteru oferowanych usług. W przypadku gdy właściwy organ uzna, że wprowadzone szczególne środki są niewystarczające do wyeliminowania ryzyka, będzie mógł wymagać przyjęcia dodatkowych odpowiednich, skutecznych i proporcjonalnych szczególnych środków. Wymóg wdrożenia takich dodatkowych szczególnych środków nie powinien jednak prowadzić do ogólnego obowiązku monitorowania lub angażowania się w aktywne ustalanie okoliczności faktycznych w rozumieniu art. 15 ust. 1 dyrektywy 2000/31/WE[10] ani do obowiązku stosowania zautomatyzowanych narzędzi. W celu zapewnienia przejrzystości dostawcy usług hostingowych będą musieli publikować roczne sprawozdania na temat przejrzystości w odniesieniu do podejmowanych działań wymierzonych przeciwko rozpowszechnianiu treści o charakterze terrorystycznym.

15. Wzmocniono – przez wprowadzenie procedury kontrolnej – rolę przyjmującego państwa członkowskiego w odniesieniu do nakazów usunięcia mających skutki transgraniczne: właściwy organ państwa członkowskiego, w którym dostawca usług hostingowych ma główną siedzibę lub przedstawiciela prawnego, może z własnej inicjatywy zweryfikować nakaz usunięcia wydany przez właściwe organy innego państwa członkowskiego, po to by sprawdzić, czy nakaz ten w poważny lub oczywisty sposób nie narusza rozporządzenia lub praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Na uzasadniony wniosek dostawcy usług hostingowych lub dostawcy treści przyjmujące państwo członkowskie ma obowiązek zweryfikowania, czy doszło do takiego naruszenia.

---

[10] Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1).

16. Z wyjątkiem należycie uzasadnionych sytuacji wyjątkowych dostawców usług hostingowych, którzy nie otrzymali wcześniej od danego organu nakazu usunięcia, należy powiadamiać z 12-godzinnym wyprzedzeniem, również przekazując informacje na temat mających zastosowanie procedur i terminów, w szczególności w celu zmniejszenia obciążenia małych i średnich przedsiębiorstw.

17. Skreśla się artykuł dotyczący zgłoszeń podejrzanych treści – mechanizmu ostrzegania dostawców usług hostingowych o treściach o charakterze terrorystycznym, tak by mogli oni je dobrowolnie rozważyć w kontekście własnych warunków umownych – jednak w motywie wyjaśniono, że zgłoszenia pozostają do dyspozycji państw członkowskich i Europolu.

18. Treści o charakterze terrorystycznym, które zostały usunięte lub do których dostęp został uniemożliwiony w wyniku nakazów usunięcia lub zastosowania szczególnych środków, należy zachować przez sześć miesięcy od usunięcia lub uniemożliwienia dostępu, przy czym okres ten może w razie potrzeby zostać przedłużony na okres niezbędny w związku z przeglądem.

19. Państwa członkowskie określają zasady dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia rozporządzenia przez dostawców usług hostingowych. Sankcje mogłyby mieć różną postać, w tym formalnych ostrzeżeń w przypadku drobnych naruszeń lub sankcji finansowych w odniesieniu do naruszeń poważniejszych. Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu określa, które naruszenia podlegają sankcjom i jakie okoliczności są istotne dla oceny rodzaju i poziomu takich sankcji. Dostawcy usług hostingowych mogliby podlegać sankcjom w wysokości do 4 % ich całkowitego obrotu, jeżeli systematycznie lub uporczywie nie będą przestrzegali zasady jednej godziny na usunięcie treści o charakterze terrorystycznym lub uniemożliwienie dostępu do nich.

IV. PODSUMOWANIE

20. Stanowisko Rady w pełni odzwierciedla kompromis osiągnięty w negocjacjach między Parlamentem Europejskim a Radą, prowadzonych przy wsparciu Komisji. Kompromis ten został potwierdzony pismem przewodniczącego parlamentarnej Komisji LIBE do przewodniczącego Coreperu (część II) z dnia 13 stycznia 2021 r.